

MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

Új utak a katasztrófák egészségügyi menedzselésében: az Utstein módszer

Dr. Kopcsó István orvos dandártábornok, PhD
MH egészségügyi főnök

MSOTKE
XVI. Magyar Sürgősségi Orvostani Kongresszus
Siófok, 2017.november 11.

ISO 9001:2008; MEES 1.0/2007; ISO 14001:2004 HÉMORI szabvány szerint tanúsított kórház
ISO 9001:2008; MEES 1.0/2007; ISO 14001:2004 (HÉMORI) szabványok szerint tanúsított kórház

MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

Az előadás célja

- Felvillantani egy komplex megközelítésű (új?) katasztrófamenedzselési/kutatási módszert

műsített kórház
szerint tanúsított kórház

<p>AXIÓMA: Magától érthetődő, nem megkérdőjelezhető igazság, amit nem lehet, de nem is kell magyarázni</p>	<p>IGAZSÁG: Az, ami igaz, és/vagy minden körülmények között bizonyos (evidencia)</p>
<p>PARADIGMA: Átmeneti, -a helytől, időtől az adott társadalomtól függő nézetrendszer, “korszellem”</p>	<p>Mítosz: Alap nélküli hiedelem, amely általában nem is igaz</p>

MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

Meghatározás

- amikor külső segítség kell, vagy/és
- amikor engedni kényszerülünk az ellátás minőségéből, v/é
- amikor egy adott egészségügyi skillset-et a megszokottól eltérő (perverted) módon kell használnunk

A katasztrófa **nem az esemény** maga, hanem az általa okozott (negatív) **hatás** az **adott** társadalomra (eltérő pufferképesség)

MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

Aktualitás:

- utóbbi 50 évben 10.000 dokumentált katasztrófa
- 5 milliárd ember érintett
- drámaian emelkedő gazdasági károk
- biztonsági kockázat
- az egészségügy (majdnem) mindig érintett (d/id)

➤ Probléma:

- eltérő nemzeti (szervezeti) érdekek
- nem standardizált adatok
- nincs egységes tudományos módszer és terminológia
- *nem összehasonlíthatóak a katasztrófák*
- *nem optimalizált és validált válaszok*
- *nincs „jó gyakorlat” (good practice)*
- *nem reprodukálható az eredmény*

➤ Javaslát (Utstein Guidelines):

- a vonatkozó tudományág fejlődésének facilitálása
  - **konceptcionális**
  - **strukturális**
  - **műveleti**
  - **tudományos keretek kidolgozása**

MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

Confusing e.g.:

Disaster with Event

Disaster with Tragedy

Risk with Damage

Risk with Hazard

Vulnerability with Dysfunction

Resources with Money

Costs with Money

Effectiveness with Benefit

MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

Conceptual Formula for Destruction

$$P_D = f(H_{nat} + H_{man})(R_H)(V_{nat} + a_1 + a_2 + b_1 + b_2)$$

P_D = probability event will inflict destruction on the society and/or environment at risk;

f = Function of

H = hazard

R_H = risk (probability) hazard will be converted into an event

H_{man} = human component responsible for the hazard to exist

H_{nat} = hazard as given by nature

V_{nat} = vulnerability to the event as determined by nature

a_1 = vulnerability augmentation

a_2 = vulnerability mitigation

Actions Before an Event

b_1 = counter-productive disaster management

b_2 = productive disaster management or alleviation

*Response
During/After Event*

MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

Aktualitás:

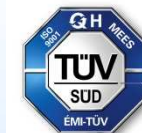
- utóbbi 50 évben 10.000 dokumentált katasztrófa
- 5 milliárd ember érintett
- drámaian emelkedő gazdasági károk
- biztonsági kockázat
- az egészségügy (majdnem) mindig érintett (d/id)

➤ Probléma:

- eltérő nemzeti (szervezeti) érdekek
- nem standardizált adatok
- nincs egységes tudományos módszer és terminológia
- *nem összehasonlíthatóak a katasztrófák*
- *nem optimalizált és validált válaszok*
- *nincs „jó gyakorlat” (good practice)*
- *Nem reprodukálható*

➤ Javaslát (Utstein Guidelines):

- a vonatkozó tudományág fejlődésének facilitálása
  - **konceptcionális**
  - **strukturális**
  - **műveleti**
  - **tudományos keretek kidolgozása**

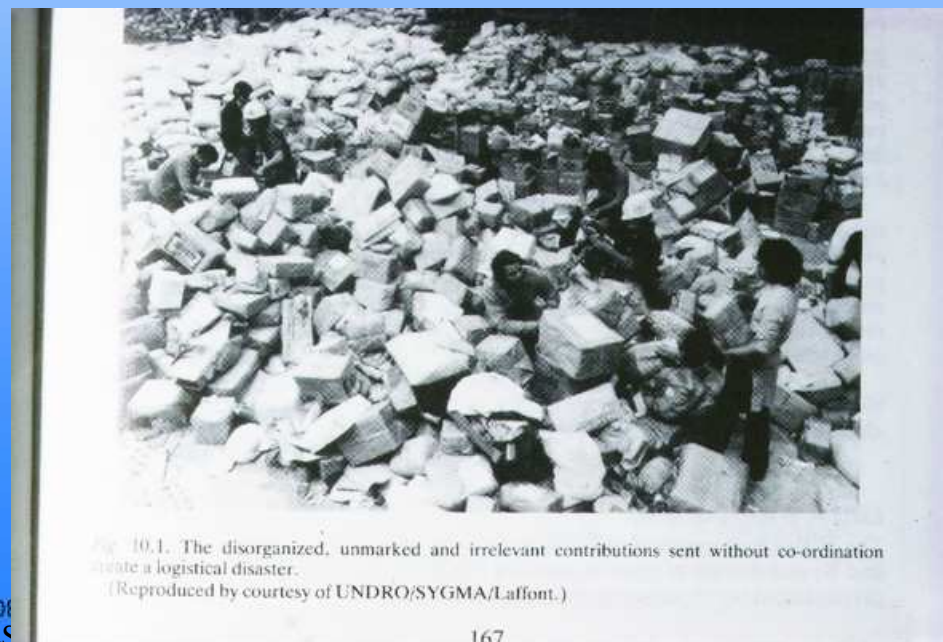
MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

➤ Cél:

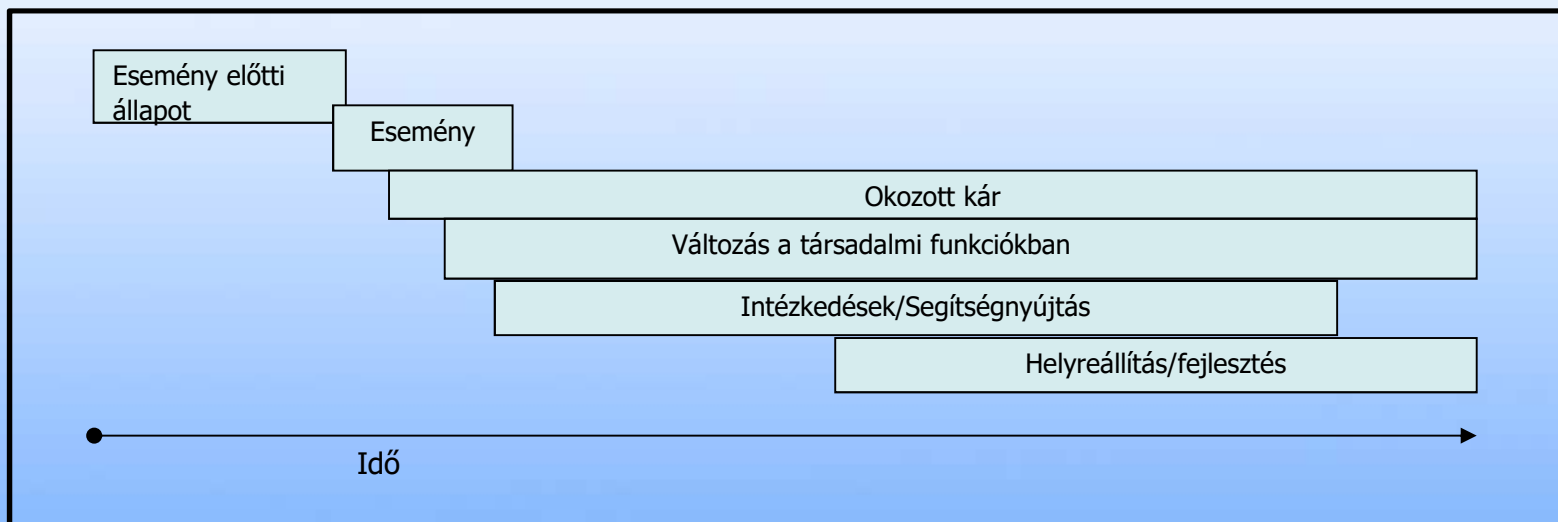
- A katasztrófák okozta hatások és az arra adott válaszok objektív vizsgálata/értékelése
- **„testre szabott” és evidence based katasztrófa intervenció!**

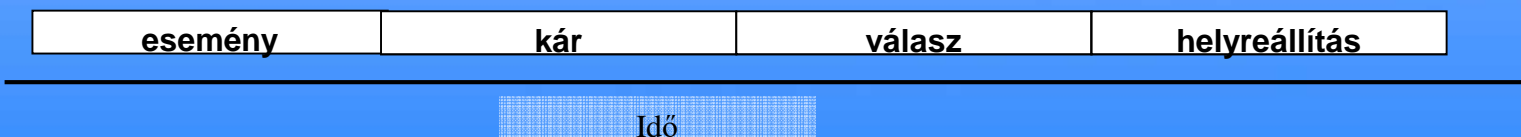

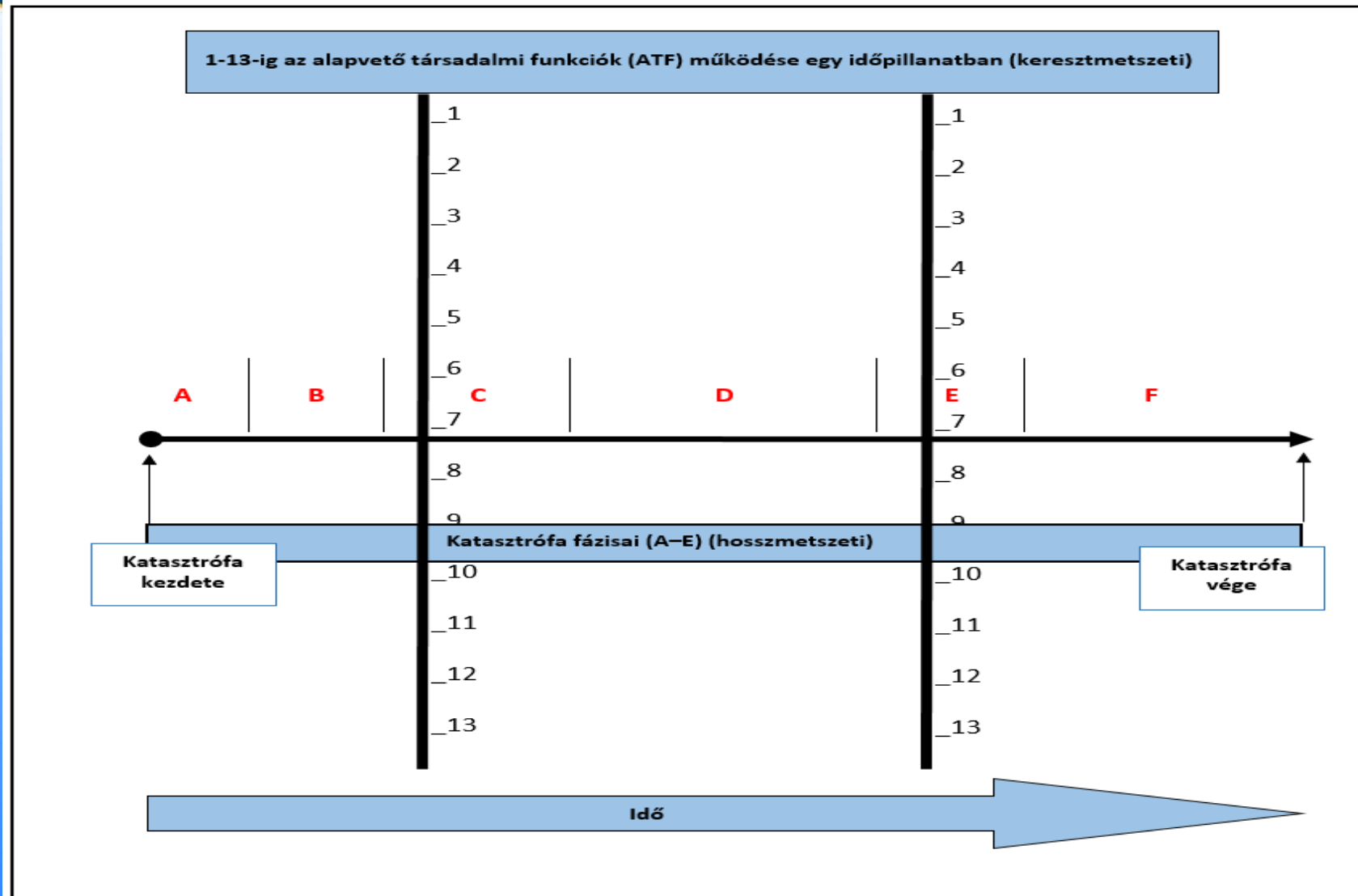
MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

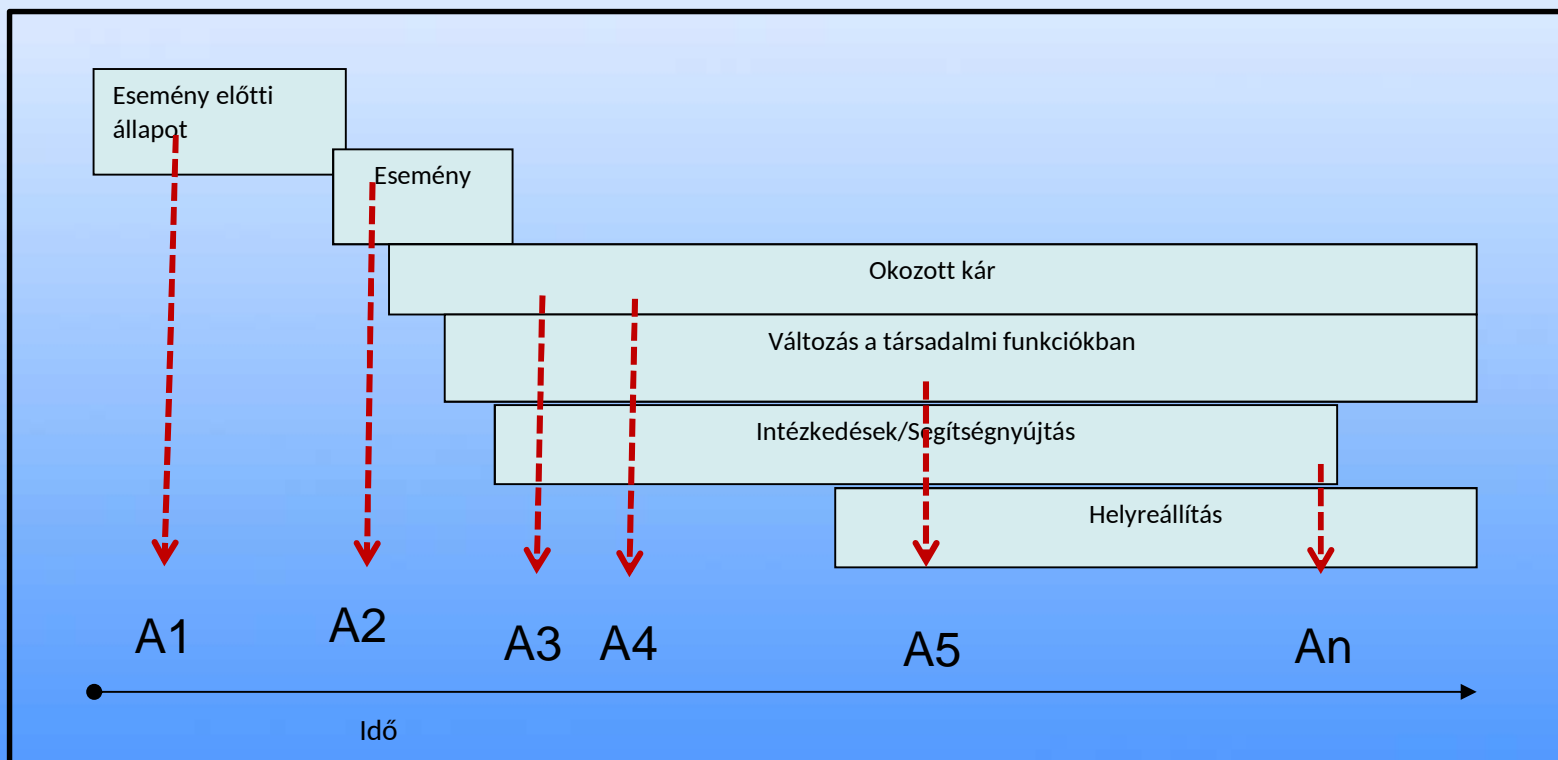
Katasztrófa hosszirányú (longitudinális) metszete. A fázisok időrendje megszabott, hosszuk pedig változó, átfedhetik egymást illetve egyszerre történhetnek. A helyreállítás csak akkor teljes, ha a kár és a sérült társadalmi funkciók teljesen felszámolásra/helyreállításra kerültek. (Forrás: Scandinavian Journal of Public Health 2014, Volume 42.)

A katasztrófák lefolyásának hossz- és keresztmetszete (Forrás: Scandinavian Journal of Public Health 2014 Volume 42)

MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

Operatív (műveleti) megfontolások

- az intervenciós és a nem intervenciós (epidemiológiai) módszerek együttes használata
- a megfelelően kiválasztott és konszenzuson alapuló adatsorral az alap társadalmi funkciók (ATF) keresztmetszeti értékelését elvégezve egy **pillanatképet** kapunk a katasztrófa menetének folyamatáról.
- a vizsgált ATF változók értékeinek rögzítésével és felhasználásával a katasztrófa-segítségnyújtás „testre szabható”.
- A folyamat elemei az **értékelő elemzés**, a **szükségletek felmérése**, a **stratégia elkészítése**, a **beavatkozás típusának kiválasztása**, a **végrehajtási terv elkészítése**, a kiválasztott beavatkozások **végrehajtása**, a **hatások elemzése és értékelése** .

MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

Magyarországi alkalmazhatóság ?

➤ **MSOTKE 2018!**

➤ **Köszönöm a figyelmet!**

Kopcsó István-Balázs Róbert:

**Új utak a katasztrófák egészségügyi menedzselésében:
az Utstein módszer és annak magyarországi alkalmazhatósága.**

Biztonsági kihívások a 21. században - tanulmánykötet

Szerk: Finszter Géza/Sabjanics István

Dialóg Campus, 2017)

